

ΕΚΠΟΜΙΗ 3/4/60

ΩΡΑ 23,30

ΣΗΜΑ....

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΙ ΚΩΣΤΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΤΗΣ

Κείμενα, μουσική επίμελεια και παραγωγή Γιάννη Μάντακα.

Ἡ σύγχρονη ἑλληνική μουσική δημιουργία εἶναι σήμερα μιά πραγματικότης καὶ δέν εἶναι κάτι πού τ' ἀκούει κανένας μέ συγκατάβαση.

Ἐνα σχεδόν αἰῶνα ἔχει ζωή ἡ Νεοελληνική μουσική παραγωγή, καὶ στό διάστημα αὐτό μᾶς ἔδωσε ~~μᾶς~~ ^{ἔρκυν} ~~μᾶς~~ ἀξιόλογες σελίδες, εἴτε μέ παλιά μουσικοεμφραστικά ἰδιώματα εἴτε μέ σύγχρονη μουσική διάλεκτο.

Τήν γλῶσσα πού χρησιμοποιοῦν οἱ μεγάλοι τωρινοί συνθέτες στά ἔργα τους μεταχειρίζεται καί ὁ Γιάννης Χρήστου.

Ὁ Γιάννης Χρήστου ἀνήκει στό Ἑλληνισμό τῆς Αἴγυπτου. Στήν Αἴγυπτο γεννήθηκε κι' ἐνεῖ πρωτοσπούδασε μουσική, Μετά ἔφυγε γιά τήν Ἀγγλία καί Ἰταλία ὅπου μαθήτευσε σέ διαλεχτούς δασκάλους.

Μέ τά πρῶτα του κιόλας ἔργα τό Συμφωνικό του Ποίημα

Μουσική του Φοίνικος και την Πρώτη του συμφωνία πάνω σ' ένα
 ποίημα του Τόμας Έλιοτ, προκάλεσε ^{την προσοχή} μουσικῶν και κριτικῶν με
 την έκφραστική του δύναμη και τό πρωτοποριακό του ὕφος.

Ἡ ποίηση του Τόμας Έλιοτ στάθηκε πηγή ἐμπνεύσεως του Γιάννη
 Χρήστου σ' ἄρκετά ~~του~~ ἔργα. ~~Ἐπι~~ ^Ὁ συνθέτης μεταχειρίζεται συχ-
 να στίχους του μεγάλου ἄγγλου ποιητή, και τούς ἐρμηνεύει με μιὰ
 πολύ παραστατική ἐκφραστικὴ γλῶσσα. Ἀνάλογη με την βαρύτητα τῶν
 ποιητικῶν κειμένων του Έλιοτ εἶναι και ἡ μεταφορά τους στην
 τέχνη τῶν ἤχων, ὅπου ἕνα εἶδος μουσικῆς ἀπαγγελίας, κυρίως, κα-
 θορίζει την σχέση λόγου και μέλους. Ἡ περίτεχνη συνοδεία τῶν
 τραγουδιῶν δημιουργεῖ ὑποβλητικὴ ἀτμόσφαιρα, ἂν και μερικές φορές
 ἀμφανίζεται περίπλοκη χωρὶς σοβαρό λόγο. Τό ὕφος τῶν τραγουδιῶν
 πού βασίζονται σέ κείμενα του Έλιοτ ^{εἶναι} πέρα για πέρα σύγχρονο, ἡ
 διατύπωση ὅμως τῶν μουσικῶν ιδεῶν παρουσιάζει ἔντονα προσωπι-
 κὸ χαρακτήρα.

Ἀκουστε τώρα, ἀγαπητοί ἀκροαταί ἕξη τραγούδια του Γιάννη
 Χρήστου ἐπάνω σέ ποιήματα του Έλιοτ. Τά τραγούδια αὐτά εἶναι:
 Νιού Ἀμσάϊρ, / Θάνατος ἀπό νερό, / Ανακάτεμα, / Μάτια πού σᾶς εἶδα
 γεμάτα δάκρυα, / Ὁ ἀέρας σηιῶθηκε στίς τέσσερες, / Βιρτζίνια.
 Τά τραγούδια εἶναι γραμμένα για μεσόφωνο και πιάνο. Πέρσου ὁ συν-

της τῆς ἔνορχήστρωσε γιὰ μεγάλη συμφωνική ὀρχήστρα καί πρωτοδόθη-
καν ἀπό τό Ε.Ι.Ρ.

Τά ἔξη τραγούδια τοῦ Γιάννη Χρήστου τραγουδᾷ ἡ μεσόφωνος
'Αλῖς Γιαμπάϋ καί συνοδεύει ἡ συμφωνική ὀρχήστρα τοῦ Ε.Ι.Ρ. ὑπό τήν
διεύθυνσι τοῦ Πιέρο Γιουαρίνο.

ΜΟΥΣΙΚΗ (Ταινία ἀρ.7 Ρ.Σ.Θ. α')

'Από τήν μεσόφωνο 'Αλῖς Γιαμπάϋ καί τήν συμφωνική ὀρχήστρα τοῦ
Ε.Ι.Ρ. μέ διευθυντή τόν Πιέρο Γιουαρίνο, ἀκούσατε ἔξη τραγούδια τοῦ
Γιάννη Χρήστου βασισμένα σέ στίχους Τόμας "Ελλιοτ.

Τίποτα δέν εἶναι τυχαῖο στήν ὀργάνωσι καί διατύπωσι τῶν μουσικῶν
διαλογισμῶν τοῦ Γιάννη Χρήστου. Μέ μαθηματική ἀκρίβεια τακτοποιεῖ
τήν διανομή τῶν φωνῶν καί τῶν ὀρχηστρικῶν χρωμάτων καί διατηρεῖ τήν
ἰσορροπία τῆς μορφῆς μέ καταφανή ἐπίγνωσι τῶν νόμων τῶν λεπτῶν ἀνα-
λογιῶν. 'Ασύλληπτες ἁρμονίες, ὀρμητικῆς διαφωνίας ἐναλλάσσονται μέ
ἡρεμώτερες σιέψεις. Δέν ἔχει σημασία ἂν ἀρκετές συνθέσεις τοῦ Χρή-
στου εἶναι γραμμῆνες στό δωδεκάφθογγο σύστημα ἢ σ' ἐλεύθερο τονικό
σύστημα. 'Εκεῖνο πού τίς διακρίνει εἶναι τό πρωτότυπο καί πλούσιο
περιεχόμενό τους.

Τά περισσότερα ἔργα τοῦ Χρήστου ἔχουν παιχθεῖ ἀπό τίς συμφωνι-
κῆς ὀρχήστρες 'Αθηνῶν καί Ε.Ι.Ρ καί ἀπό ὀρχήστρες τοῦ ἔξωτερικοῦ.

'Ο μουσικός ἐκδοτικός Οἶκος ΟΥΝΙΒΕΡΣΑΛ Βιέννη -Λονδίνο, ἐτοιμάζει μιᾶ
ἐκδόσι ἐνός ἔργου τοῦ Γιάννη Χρήστου.

Ὁ Κώστας Κυδωνιάτης ἐμφανίσθηκε στό προσκήνιο τῆς μουσικῆς μας ζωῆς ὡς συνθέτης ἔδω καί λίγα χρόνια. Μέχρι τότε ὁ Κυδωνιάτης εἶχε ἐξαιρετικές ἐπιδόσεις ὡς καθηγητής θεωρητικῶν, ὡς ἀκοπαννατέρ καί μαέστρος, ἐπιδόσεις πού καλλιεργεῖ μέχρι σήμερα.

Ὁ Κώστας Κυδωνιάτης γεννήθηκε στήν Πελοπόννησο καί ἡ οἰογένεια του καταγόταν ἀπό τήν Μακεδονία. Σπούδασε πιάνο κοντά στό ἀείμνηστο καθηγητή Ἀντώνιο Σιμόπουλο στό Ῥοδεῖο Ἀθηνῶν καί πήρε τό δίπλωμά του μέ πρῶτο βραβεῖο στά 1933. Παράλληλα μελέτησε καί θεωρητικά μέ τόν Μάριο Βάρβογλη, τόν Φιλοκλήτη Οἰκονομίδη καί τόν Δημήτρη Μητρόπουλο. Ἀπό τά 1934 διορίσθηκε δάσκαλος τοῦ πιάνου στό Ῥοδεῖο Ἀθηνῶν. Μετά συνέχισε τίς σπουδές του στό Παρίσι καί στίς Βρυξέλλες. Στό Παρίσι μελέτησε πιάνο τρία χρόνια στήν σχολή τῆς Μαργαρίτας Δόγκι καί ὅλη τήν ὕλη τῆς ἁρμονίας ἀντιστίξεως καί Φούγκας μέ τοὺς καθηγητάς Κονσερβατουάρ Πές καί Φριμπουλέ. Γιά τρία ἀκόμη χρόνια ὁ Κυδωνιάτης συνεπλήρωσε τίς σπουδές του στίς Βρυξέλλες μελετῶντας πιάνο μέ τόν Μποσκέ καί ἀνώτερα θεωρητικά μέ τόν Ζονγκιέν, καί διεύθυνση ὀρχήστρας. Στήν διάρκεια τῶν σπουδῶν του ἔδωσε πολλές συναυλίες κυρίως μουσικῆς δωματίου.

Μέ τήν ἔναρξη τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου ὁ Κυδωνιάτης ἐπέστρεψε στήν Ἀθήνα ὅπου διορίσθηκε καθηγητής τῶν Ἀνωτέρων Θεωρητικῶν στό Ῥοδεῖο Ἀθηνῶν. Τήν θέση αὐτή κατέχει καί σήμερα.

Παράλληλα μέ τήν ἐξαιρετικά ἀποδοτική παιδαγωγική του ἐργασία καί τήν συμμετοχή του ὡς συνοδοῦ σέ πολλά ρεσιτάλ καί συναυλίες μουσικῆς δωματίου καί τήν διεύθυνση τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας τοῦ Ε.Ι.Ρ. ὁ Κώστας Κυδωνιάτης, ἔχοντας ὅλα τά τεχνικά ἐφόδια καί μιὰ πηγαῖα ἔμπνευση ἄρχισε ν' ἀσχολῆται καί μέ τήν μουσική σύνθεση.

Ἀνάμεσα στά πρῶτα του ἔργα ἀνήκει ἡ σονάτα ^{για} βιολί καί πιάνο πού θά σᾶς μεταδώσουμε. Ἡ σονάτα του αὐτῆ ^{βασισμένη} σ' ἀνάλογα πρότυπα κλασικῶν καί μεταρωμαντικῶν σχημάτων, εἶναι προϊόν μουσικωτάτης διαθέσεως, ἓνα ἔργο πλούσιο σέ μελωδικό χρώμα καί σέ ρυθμική ποιικιλία, παλλόμενο ἀπό συγκίνηση.

Ἡ σονάτα ^{για} βιολί καί πιάνο τοῦ Κώστα Κυδωνιάτη ἀποτελεῖται ἀπό τά ἑξῆς μέρη: Ἀλλένιρο Μοντεράτο, ἀντάντε κόν μότο, ἀλλένιρο μόλτο. Ἀκούστε τήν ἀπό τόν Βύρωνα Κολάση καί τόν συνθέτη στό πιάνο.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΑΙΝΙΑ Ρ.Σ.Θ No 55 α΄

Ἀπό τόν Βύρωνα Κολάση καί τόν Κώστα Κυδωνιάτη ἀκούσατε τήν σονάτα ^{για} βιολί καί πιάνο τοῦ δευτέρου.

Δυστυχῶς ὁ χρόνος δέν μᾶς ἐπάρκει ^{για} ν' ἀναφερθοῦμε καί σ' ἄλλα ἔργα τοῦ Κώστα Κυδωνιάτη. Ἔτσι εἴμεθα ἀναγκασμένοι νά διακόψουμε ^{για} σήμερα καί ν' ἀσχοληθοῦμε στήν προσεχῆ μας ἐκπομπή μέ τήν ὑπόλοιπη συνθετική δημιουργία τοῦ Κώστα Κυδωνιάτη.

ΣΗΜΑ

Ἀκούσατε τήν ἐκπομπή μας "Ἕλληνες συνθέτες καί τά ἔργα τους. Ἡ σημερινή μας ἐκπομπή ἦταν ἀφιερωμένη στόν Γιάννη Χρήστου καί στόν Κώστα Κυδωνιάτη. Κείμενα, ἔπιμελέεια καί παραγωγή Γ. Μάντανα